

«Кемел кәсіби даму орталығы»

**«Kemel kasibi damu ortalygy
LTD»**

**«Дифференциалды логопедия және нейросенсорлық түзету
әдістері»**

МДҰ, арнайы білім беру ұйымдары, жалпы және қосымша білім беру
ұйымдарының педагог логопедтеріне арналған курс біліктілікті арттыру
курсының

БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Сағат саны: 72, 80 ак.сағ.

Алматы 2026

1. Жалпы ережелер

Курс аннотациясы

Курс мазмұны сөйлеу бұзылыстарын дифференциалды талдау, нейропсихологиялық және нейросенсорлық түзету әдістерін қолдану, сондай-ақ ерекше білім беруді қажет ететін балалардың сөйлеу тілін дамыту мен түзетуге бағытталған заманауи ғылыми тәсілдерді меңгеруге негізделген.

Бағдарлама аясында тыңдаушылар сөйлеу қызметінің нейропсихологиялық механизмдері, сенсорлық интеграция негіздері, когнитивті және психомоторлық функцияларды дамыту, сондай-ақ логопедиялық түзету технологиялары бойынша теориялық білім алады және оларды практикалық қызметте қолдану дағдыларын қалыптастырады.

Курс практико-бағдарланған сипатқа ие және нақты логопедиялық жағдайларды талдау, түзету жаттығуларын әзірлеу, кешенді бағалау жүргізу және жеке дамыту бағдарламаларын құрастыру арқылы педагогтердің кәсіби құзыреттіліктерін жетілдіруге бағытталған.

Курсты меңгеру нәтижесінде педагог-логопедтер сөйлеу бұзылыстарын кешенді бағалау, нейросенсорлық түзету әдістерін қолдану, логопедиялық жұмысты тиімді жоспарлау және ерекше білім беруді қажет ететін балалармен нәтижелі жұмыс жүргізу дағдыларын меңгереді.

Бағдарламаның өзектілігі

Бағдарламаның өзектілігі қазіргі білім беру жүйесінде ерекше білім беруді қажет ететін балалар санының артуымен және олардың сөйлеу тілін дамыту мен түзетудің тиімді әдістерін қолдану қажеттілігімен байланысты. Қазіргі таңда педагог-логопедтердің кәсіби қызметінде сөйлеу бұзылыстарын дәл диагностикалау, оларды дифференциалды талдау және түзету жұмысының ғылыми негізделген әдістерін қолдану маңызды болып отыр. Бұл өз кезегінде логопедиялық жұмыстың сапасын арттыруды және балалардың толыққанды дамуын қамтамасыз етуді талап етеді.

Сонымен қатар, нейропсихология және нейросенсорлық түзету саласындағы ғылыми зерттеулердің дамуы сөйлеу бұзылыстарын түзетуде жаңа мүмкіндіктер ашуда. Сенсорлық интеграция, когнитивті және психомоторлық функцияларды дамыту арқылы логопедиялық жұмыстың тиімділігін арттыру бүгінгі күннің өзекті мәселелерінің бірі болып табылады. Практика көрсеткендей, педагог-логопедтерде нейросенсорлық түзету әдістерін қолдану, сөйлеу бұзылыстарын кешенді бағалау және жеке дамыту бағдарламаларын құрастыру бойынша кәсіби құзыреттіліктерді жетілдіру қажеттілігі сақталуда.

Осыған байланысты бағдарлама педагог-логопедтердің дифференциалды логопедия, нейропсихологиялық және нейросенсорлық түзету әдістері саласындағы білімдері мен практикалық дағдыларын жетілдіруге бағытталған.

Бағдарламаны іске асыру логопедиялық көмектің сапасын арттыруға, балалардың сөйлеу тілін тиімді дамытуға және олардың білім алу процесіне табысты қатысуына ықпал етеді.

Мемлекеттік басымдықтармен және әлемдік трендтермен байланысы

трендтермен байланысы

1. Мемлекеттік басымдықтармен байланысы

Бағдарлама Қазақстан Республикасының білім беру саясатының негізгі бағыттарына сәйкес әзірленген және ерекше білім беруді қажет ететін балаларға сапалы білім беру мен қолдау көрсетуді қамтамасыз етуге бағытталған.

Бағдарламаның мемлекеттік басымдықтармен байланысы келесі аспектілерде көрінеді:

Білім берудің қолжетімділігі мен сапасын қамтамасыз ету-бағдарлама педагог-логопедтердің кәсіби құзыреттіліктерін дамыту арқылы ерекше білім беруді қажет ететін балалардың сапалы білім алуына жағдай жасайды.

Ерекше білім беруді қажет ететін балаларды қолдау жүйесін дамыту-бағдарлама сөйлеу тілін дамыту және түзету арқылы балалардың оқу әрекетіне белсенді қатысуына ықпал етеді.

Білім беру процесін дараландыру-бағдарлама білім алушылардың жеке ерекшеліктерін ескеруге және оқу процесін тиімді ұйымдастыруға бағытталған.

Педагог кадрлардың кәсіби дамуы-бағдарлама педагогтердің кәсіби құзыреттіліктерін жетілдіру арқылы үздіксіз кәсіби дамуды қамтамасыз етеді.

2. Әлемдік трендтермен байланысы

Бағдарлама заманауи халықаралық білім беру және логопедия саласындағы негізгі бағыттарға сәйкес келеді.

Кешенді және пәнаралық тәсілдерді қолдану-сөйлеу бұзылыстарын түзетуде нейропсихологиялық және сенсорлық тәсілдерді біріктіру халықаралық тәжірибеде кеңінен қолданылады

Нейропсихологиялық бағыттың дамуы-бағдарлама сөйлеу қызметінің ми механизмдерін ескере отырып түзету жұмыстарын ұйымдастыруды қамтиды.

Сенсорлық интеграция әдістерін қолдану-сенсорлық жүйелерді дамыту арқылы сөйлеу тілін жетілдіру – қазіргі логопедиядағы маңызды бағыттардың бірі.

Практикалық бағытталған оқыту-бағдарлама педагогтердің нақты кәсіби әрекеттерін қалыптастыруға бағытталған.

Жеке ерекшеліктерді ескеруге негізделген тәсіл-білім алушылардың даму ерекшеліктерін ескеру халықаралық білім беру тәжірибесінің негізгі қағидаларының бірі болып табылады.

Қорытынды

Бағдарлама Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы мемлекеттік басымдықтарына сәйкес келеді және әлемдік білім беру мен логопедиядағы заманауи үрдістерді ескере отырып әзірленген. Бұл бағдарламаның өзектілігін, практикалық маңыздылығын және кәсіби ортада сұранысқа ие болуын қамтамасыз етеді.

2. Глоссарий

Инклюзивті білім беру — ерекше білім беру қажеттіліктері мен жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, барлық білім алушылар үшін білім алуға тең қолжетімділікті қамтамасыз ететін үдеріс.

Психологиялық-педагогикалық қолдау – білім беру ұйымдарында жүзеге асырылатын, ерекше білім беруді қажет ететін тұлғаларға (балаларға) арналған ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау негізінде оқу мен дамуға қолайлы әлеуметтік және психологиялық-педагогикалық жағдай жасалатын жүйелі түрде ұйымдастырылған қызмет.

Мүмкіндіктері шектеулі балаларға арнайы психологиялық-педагогикалық қолдау – белгілі бір әрекет түрін орындауға қабілеттілікті қалпына келтіруге немесе өтеуге бағытталған қызметтер мен іс-шаралар кешені.

Мүмкіндіктері шектеулі бала (балалар) – он сегіз жасқа дейінгі, туа біткен, тұқым қуалайтын, жүре пайда болған аурулар немесе жарақат салдарынан өмірлік қызметі шектелген, физикалық және (немесе) психикалық кемістіктері бар бала (балалар), олардың жай-күйі заңда белгіленген тәртіппен расталған.

Түзету-дамыту бағыты – дамудағы ауытқуларды жеңуге жағдай жасау.

Ерте педагогикалық көмек – баланың дамуындағы бұзылыстарды ерте анықтау.

Сараланған және жеке тәсіл – түзету жұмысында әдістерді, формалар мен құралдарды таңдауда әр баланың жеке ерекшеліктерін, қажеттіліктері мен мүмкіндіктерін ескеру.

Жеке тұлғаға бағдарланған тәсіл – баланың дара дамуын қолдау және оның әлеуетін ашу.

Жеке білім беру бағдарламасы (ЖББ) – ерекше білім беру қажеттіліктері, мүмкіндіктері және психологиялық-медициналық-педагогикалық консультацияның (ПМПК) ұсынымдары ескеріліп, нақты білім алушыға арнап әзірленетін, білім беру мазмұнын меңгеруге жағдай жасайтын білім беру бағдарламасы.

Ерекше білім беру қажеттіліктері – сапалы білім алуға мүмкіндік бермейтін оқу-даму үдерісінде көрсетілетін көмек пен қызметтерге қажеттілік.

Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау – білім алуға қажетті арнайы жағдайларды анықтау.

Білім алуға арналған арнайы жағдайлар – оқу бағдарламаларын ерекше білім беруді қажет ететін адамдардың (балалардың), сондай-ақ мүмкіндіктері шектеулі балалардың меңгеруін қамтамасыз етуге қажетті оқу, арнайы, жеке дамытушы және түзету-дамыту бағдарламалары мен оқыту әдістерін, техникалық, оқу және өзге де құралдарды, өмір сүру ортасын, психологиялық-педагогикалық қолдауды, медициналық, әлеуметтік және өзге де қызметтерді қамтитын жағдайлар.

Мүмкіндіктері шектеулі бала (балалар) – он сегіз жасқа дейінгі, туа біткен, тұқым қуалайтын, жүре пайда болған аурулар немесе жарақат салдарынан өмірлік қызметі шектелген, физикалық және (немесе)

психикалық кемістіктері бар бала (балалар), олардың жай-күйі заңда белгіленген тәртіппен расталған.

Педагогикалық зерттеу – тиісті жас нормативтерін ескере отырып, балалардың зияткерлік даму ерекшеліктері мен ойын әрекетіне, білім алуға және қарым-қатынас жасауға әлеуетті мүмкіндіктерін анықтау.

Дизартрия- сөйлеу аппаратының иннервациясының жеткіліксіздігінің салдарынан сөйлеу тілінің дыбыс айтуының бұзылуы.

Алалия – туылғанға дейін немесе бала дамуының ерте кезеңінде бас ми қабығының сөйлеу аяларының органикалық зақымдану салдарынан болған сөйлеу тілінің дамымауы немесе мүлдем жоқ болуы.

Дислалия - есту қабілеті дұрыс және сөйлеу тілі аппаратының иннервациясы сақталған қалпында сөйлеу тіліндегі дыбыстардың айтылуының бұзылуы

Тұтықпа – сөйлеу мүшелерінің бұлшық еттерінің тырысу салдарынан сөйлеудің ырғақтылығы мен жылдамдылығының бұзылуы

Логопедиялық диагностика – түрлі тексеру әдістерін қолдану барысында сөйлеу жүйесінің әртүрлі компоненттеріндегі бұзылыстарды анықтауға, олардың сипатын, деңгейін, күрделілігін және сөйлеу дамуының әлеуетті мүмкіндіктерін айқындауға бағытталған үдеріс.

Сөйлеу тілінің бұзылысы – сөйлеу әрекетінің механизмдерінің жұмысының қалыптан ауытқуы, бұзылуы.

Жалпы сөйлеу тілінің дамымауы – есту қабілеті мен зияты қалыпты дамыған балаларда сөйлеу тілі жүйесінің барлық компоненттерінің (дыбыстық, лексикалық және грамматикалық) қалыптасуының бұзылуымен сипатталатын күрделі сөйлеу тілінің бұзылысы.

3. Бағдарламаның тақырыбы

Бағдарламаның жаңашылдығы оның мазмұндық және әдістемелік ерекшеліктерімен айқындалады және дифференциалды логопедия мен нейросенсорлық түзету әдістерін кешенді түрде қолдануға негізделген.

1. Кешенді тәсілдің енгізілуі-бағдарламада сөйлеу бұзылыстарын түзету жұмысы нейропсихологиялық, сенсорлық және логопедиялық бағыттарды біріктіре отырып қарастырылады. Бұл тәсіл ерекше білім беруді қажет ететін балалардың сөйлеу тілін дамытуда тиімді нәтижелерге қол жеткізуге мүмкіндік береді.

2. Нейропсихологиялық негізге сүйену-бағдарлама сөйлеу қызметінің ми механизмдерін, А.Р. Лурия теориясын және функционалдық жүйелерді ескере отырып, логопедиялық жұмысты ғылыми тұрғыда ұйымдастыруға бағытталған.

3. Нейросенсорлық түзету әдістерін қолдану-жаңашылдығы сенсорлық интеграция, рефлексстерді интеграциялау және сенсорлық реттеу жаттығуларын логопедиялық түзету үдерісіне енгізу арқылы көрінеді.

4. Дифференциалды логопедиялық тәсілдің жүйеленуі-бағдарламада сөйлеу бұзылыстарын нақты ажырату және әрбір жағдайға сәйкес жеке түзету әдістерін таңдау жүйесі қарастырылған.

5. Практикалық бағытталған оқыту-бағдарлама педагогтердің нақты кәсіби әрекеттерін қалыптастыруға бағытталған:

сөйлеу бұзылыстарын талдау;

түзету жаттығуларын әзірлеу;

логопедиялық сабақты жоспарлау;

жеке дамыту бағдарламаларын құрастыру.

6. Когнитивті және психомоторлық дамуды интеграциялау

Бағдарламада сөйлеу тілін дамыту когнитивті және психомоторлық функцияларды дамытуымен тығыз байланыста қарастырылады.

Қорытынды

Бағдарламаның жаңашылдығы дәстүрлі логопедиялық тәсілдерді заманауи нейропсихологиялық және нейросенсорлық әдістермен ұштастыру арқылы кешенді, практикалық бағытталған және ғылыми негізделген модельді ұсынуында көрінеді. Бұл педагог-логопедтердің кәсіби құзыреттілігін арттыруға және ерекше білім беруді қажет ететін балалармен жұмыстың тиімділігін арттыруға мүмкіндік береді.

Білім беру жүйесінде аналогтардың бар/жоқтығын талдау

Білім беру жүйесінде педагог-логопедтердің біліктілігін арттыруға бағытталған әртүрлі курстар мен бағдарламалар ұсынылған. Алайда олардың мазмұны көбінесе дәстүрлі логопедиялық әдістерді меңгеруге бағытталады және сөйлеу бұзылыстарын түзетудің жекелеген аспектілерін ғана қамтиды.

Қазіргі бағдарламаларда нейропсихологиялық және нейросенсорлық тәсілдерді кешенді түрде қолдану жеткілікті деңгейде қарастырылмайды. Сонымен қатар, сөйлеу бұзылыстарын дифференциалды талдау мен жеке түзету бағдарламаларын әзірлеу мәселелері толық жүйеленбеген.

Ұсынылып отырған бағдарлама сөйлеу бұзылыстарын кешенді талдауға, заманауи ғылыми тәсілдерді қолдануға және педагогтердің практикалық дағдыларын дамытуға бағытталғандығымен ерекшеленеді.

Салыстырмалы талдау кестесі

Критерий	Қолданыстағы бағдарламалар	Ұсынылып отырған бағдарлама
Бағыттылығы	Дәстүрлі логопедиялық тәсілдер	Дифференциалды және нейросенсорлық тәсілдер
Құрылымы	Жекелеген тақырыптар	Жүйелі модульдік құрылым
Нейропсихологиялық негіз	Шектеулі қарастырылады	Негізгі компонент ретінде енгізілген
Сенсорлық интеграция	Сирек қолданылады	Түзету жұмысының маңызды бөлігі

Дифференциалды талдау	Толық жүйеленбеген	Жүйелі түрде қарастырылған
Практикалық бағыттылығы	Теория басым	Практикалық бағытталған
Жеке жұмыс	Жалпы ұсыныстар деңгейінде	Жеке дамыту бағдарламалары қарастырылған
Когнитивті және моторлық даму	Ішінара қамтылады	Кешенді түрде қарастырылған
Оқыту нәтижелері	Теориялық білім	Практикалық дағдылар мен кәсіби құзыреттілік

4. Бағдарламаның мақсаты мен міндеттері, күтілетін нәтижелер

Бағдарламаның мақсаты

Педагог-логопедтердің дифференциалды логопедия және нейросенсорлық түзету әдістері саласындағы кәсіби құзыреттіліктерін жетілдіру, сөйлеу бұзылыстарын кешенді бағалау және тиімді түзету жұмыстарын ұйымдастыруға дайындықтарын арттыру.

Бағдарламаның міндеттері

Бағдарламаны іске асыру барысында келесі міндеттер шешіледі:
дифференциалды логопедияның теориялық негіздері туралы білім қалыптастыру;

сөйлеу бұзылыстарын ажырату және талдау дағдыларын дамыту;
нейропсихологиялық және нейросенсорлық түзету әдістерін меңгерту;

когнитивті және психомоторлық функцияларды дамыту тәсілдерін үйрету;

логопедиялық түзету жұмыстарын жоспарлау және ұйымдастыру дағдыларын қалыптастыру;

кешенді бағалау жүргізу және жеке дамыту бағдарламаларын әзірлеу қабілетін дамыту.

Күтілетін нәтижелер

Бағдарламаны меңгеру нәтижесінде педагог-логопед:

сөйлеу бұзылыстарын дифференциалды талдайды және олардың ерекшеліктерін анықтайды;

нейропсихологиялық және нейросенсорлық түзету әдістерін қолданады;
сөйлеу, когнитивті және психомоторлық функцияларды кешенді бағалайды;

логопедиялық түзету жұмыстарын тиімді жоспарлайды және жүзеге асырады;

жеке дамыту бағдарламаларын әзірлейді;

практикалық қызметінде заманауи түзету технологияларын қолданады.
 Бағдарламаның тәжірибелік маңыздылығы
 Бағдарламаның тәжірибелік маңыздылығы оның педагогтердің күнделікті кәсіби қызметіне тікелей бағытталуымен анықталады.

Оқыту нәтижелері:

логопедиялық жұмыстың сапасын арттыруға;
 сөйлеу бұзылыстарын дәл және уақтылы анықтауға;
 тиімді түзету әдістерін қолдануға;
 ерекше білім беруді қажет ететін балалардың сөйлеу тілін дамытуға;
 педагогтердің кәсіби шеберлігін жетілдіруге ықпал етеді.

5. Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны

Модуль 1. Дифференциалды логопедияның теориялық және нейрпсихологиялық негіздері

Модульдің мақсаты:	Педагог-логопедтердің дифференциалды логопедияның теориялық негіздері мен сөйлеу қызметінің нейрпсихологиялық механизмдері туралы білімдерін қалыптастыру және оларды түзету жұмысының ғылыми негізінде қолдану дағдыларын дамыту.
Модульдің міндеттері:	дифференциалды логопедияның ұғымы, ғылыми негіздері мен принциптері туралы білім қалыптастыру; сөйлеу қызметінің нейрпсихологиялық талдау ерекшеліктерін меңгерту; ми қызметінің сөйлеумен байланысын түсіндіру; А.Р. Лурия теориясындағы функционалдық блоктардың мазмұнын ашу; сөйлеудің нейрпсихологиялық компоненттерін талдау дағдыларын дамыту.
Модульдің күтілетін нәтижелері:	Модульді меңгеру нәтижесінде педагог-логопед: дифференциалды логопедияның мәнін және негізгі принциптерін түсіндіреді; сөйлеу қызметінің нейрпсихологиялық механизмдерін сипаттайды; ми қызметінің сөйлеу процесіндегі ролін түсіндіреді; А.Р. Лурия теориясындағы функционалдық блоктарды ажыратады; сөйлеу бұзылыстарын нейрпсихологиялық тұрғыда талдайды.
Модуль сипаттамасы:	Модуль дифференциалды логопедияның теориялық негіздерін және сөйлеу қызметінің

	<p>нейропсихологиялық механизмдерін меңгеруге бағытталған. Оқу барысында сөйлеудің ми құрылымдарымен байланысы, когнитивті процестер және сөйлеу қызметінің құрылымы қарастырылады.</p> <p>А.Р. Лурияның функционалдық жүйелер теориясы негізінде сөйлеудің нейропсихологиялық компоненттері талданып, сөйлеу бұзылыстарының себептері мен ерекшеліктерін ғылыми тұрғыда түсіндіру жолдары қарастырылады.</p>
Практикалық бағыттылығы	<p>Модульдің практикалық бағыттылығы педагог-логопедтердің:</p> <p>сөйлеу бұзылыстарын ғылыми тұрғыда талдау;</p> <p>нейропсихологиялық ерекшеліктерді ескере отырып жұмыс ұйымдастыру;</p> <p>түзету жұмысының әдістерін негіздеу;</p> <p>диагностикалық және түзету процесінде теориялық білімді қолдану;</p> <p>ерекше білім беруді қажет ететін балалармен жұмыста тиімді тәсілдерді пайдалану дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.</p>

Модуль 2. Сөйлеу бұзылыстарын дифференциалды талдау

Модульдің мақсаты:	<p>Педагог-логопедтердің сөйлеу бұзылыстарын дифференциалды талдау бойынша білімдерін тереңдету және сөйлеу бұзылыстарының түрлерін, олардың нейромеханизмдерін анықтау дағдыларын қалыптастыру.</p>
Модульдің міндеттері:	<p>сөйлеу бұзылыстарының жіктелуі және олардың нейромеханизмдері туралы білім қалыптастыру;</p> <p>сөйлеу бұзылыстарының негізгі түрлерін (дислалия, дизартрия, алалия, ринолалия, тұтықпа) ажыратуды үйрету;</p> <p>импрессивті және экспрессивті сөйлеу бұзылыстарының ерекшеліктерін меңгерту;</p> <p>сөйлеу тілінің дамуы тежелген балалардың сөйлеу ерекшеліктерін талдау дағдыларын дамыту;</p> <p>сөйлеу бұзылыстарын дифференциалды бағалау қабілетін қалыптастыру.</p>

Модульдің нәтижелері:	күтілетін	Модульді меңгеру нәтижесінде педагог-логопед: сөйлеу бұзылыстарының жіктелуін түсіндіреді; сөйлеу бұзылыстарының нейромеханизмдерін сипаттайды; негізгі сөйлеу бұзылыстарының түрлерін ажыратады; импрессивті және экспрессивті сөйлеу бұзылыстарын анықтайды; сөйлеу тілінің дамуы тежелген балалардың ерекшеліктерін талдайды; сөйлеу бұзылыстарын дифференциалды бағалайды.
Модуль сипаттамасы:		Модуль сөйлеу бұзылыстарын ғылыми негізде талдауға бағытталған. Оқу барысында сөйлеу бұзылыстарының түрлері, олардың пайда болу себептері мен нейрофизиологиялық механизмдері қарастырылады. Сөйлеу бұзылыстарының әрбір түрінің ерекшеліктері, көріну белгілері және оларды ажырату жолдары талданады. Сонымен қатар, импрессивті және экспрессивті сөйлеудің бұзылу ерекшеліктері, сондай-ақ сөйлеу тілінің дамуы тежелген балалардың тілдік даму деңгейі қарастырылады.
Практикалық бағыттылығы		Модульдің практикалық бағыттылығы педагог-логопедтердің: сөйлеу бұзылыстарын дұрыс анықтау; әртүрлі бұзылыстарды ажырату; балалардың сөйлеу ерекшеліктерін талдау; диагностикалық қорытынды жасау; түзету жұмысының бағытын анықтау дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

Модуль 3. Нейросенсорлық интеграция және рефлексдер негіздері

Модульдің мақсаты:	Педагог-логопедтердің нейросенсорлық интеграция және бастапқы рефлексдердің сөйлеу дамуына әсері туралы білімдерін қалыптастыру және түзету жұмысында қолдану дағдыларын дамыту.
Модульдің міндеттері:	сенсорлық интеграцияның ғылыми негіздері туралы түсінік қалыптастыру; сенсорлық жүйелердің жіктелуін меңгерту;

		сенсорлық өңдеу ерекшеліктері мен бұзылыстарын түсіндіру; сенсорлық-моторлық байланыстардың сөйлеу дамуына әсерін ашу; бастапқы рефлексдер теориясын және олардың интеграцияланбауының әсерін талдау; рефлексдерді интеграциялау және сенсорлық реттеу жаттығуларын қолдану дағдыларын қалыптастыру.
Модульдің нәтижелері:	күтілетін	Модульді меңгеру нәтижесінде педагог-логопед: сенсорлық интеграцияның мәнін және сенсорлық жүйелердің түрлерін түсіндіреді; сенсорлық өңдеу бұзылыстарын анықтайды; сенсорлық-моторлық байланыстардың сөйлеу дамуына әсерін талдайды; бастапқы рефлексдердің ерекшеліктерін сипаттайды; рефлексдердің интеграцияланбауының салдарын түсіндіреді; сенсорлық реттеу және рефлексдерді интеграциялау жаттығуларын қолданады.
Модуль сипаттамасы:		Модуль нейросенсорлық интеграция және бастапқы рефлексдердің сөйлеу дамуына әсерін қарастыруға бағытталған. Оқу барысында сенсорлық жүйелердің қызметі, ақпаратты өңдеу ерекшеліктері және олардың бұзылыстары талданады. Сенсорлық-моторлық байланыстардың қалыптасуы мен олардың сөйлеу қызметіне ықпалы қарастырылып, бастапқы рефлексдердің сақталуы немесе интеграцияланбауының баланың дамуына әсері түсіндіріледі. Сонымен қатар, сенсорлық реттеу және рефлексдерді интеграциялау жаттығуларының мазмұны мен оларды қолдану жолдары қарастырылады.
Практикалық бағыттылығы		Модульдің практикалық бағыттылығы педагог-логопедтердің: сенсорлық ерекшеліктерді анықтау; сенсорлық өңдеу бұзылыстарын талдау; сенсорлық-моторлық байланыстарды ескере отырып жұмыс жүргізу;

	рефлекстерді интеграциялау жаттығуларын қолдану; сөйлеу дамуын қолдауда нейросенсорлық тәсілдерді пайдалану дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.
--	--

Модуль 4. Когнитивті және психомоторлық функцияларды дамыту

Модульдің мақсаты:	Педагог-логопедтердің когнитивті және психомоторлық функцияларды дамыту бойынша білімдерін қалыптастыру және оларды түзету жұмысында тиімді қолдану дағдыларын жетілдіру.
Модульдің міндеттері:	когнитивті даму құрылымы туралы түсінік қалыптастыру; негізгі психикалық процестерді (зейін, есте сақтау, ойлау, қабылдау) дамыту әдістерін меңгерту; психомоторлық дамудың ерекшеліктерін түсіндіру; жалпы және ұсақ моториканы дамыту тәсілдерін үйрету; қозғалыс координациясын және кеңістіктік түсініктерді дамыту жолдарын қарастыру; нейрожаттығуларды қолдану дағдыларын қалыптастыру.
Модульдің күтілетін нәтижелері:	Модульді меңгеру нәтижесінде педагог-логопед: когнитивті даму құрылымын түсіндіреді; зейін, есте сақтау, ойлау және қабылдауды дамыту әдістерін қолданады; психомоторлық даму ерекшеліктерін ескереді; жалпы және ұсақ моториканы дамытуға бағытталған жаттығуларды қолданады; қозғалыс координациясын және кеңістіктік түсініктерді қалыптастырады; нейрожаттығуларды практикалық қызметте пайдаланады.
Модуль сипаттамасы:	Модуль балалардың когнитивті және психомоторлық функцияларын дамытуға бағытталған. Оқу барысында негізгі психикалық процестердің құрылымы мен оларды дамыту жолдары қарастырылады. Зейін, есте сақтау, ойлау және қабылдауды дамыту әдістері, сондай-ақ психомоторлық

	дамудың ерекшеліктері талданады. Сонымен қатар, қозғалыс координациясы мен кеңістіктік түсініктерді қалыптастыруға бағытталған жаттығулар мен нейрожаттығулардың мазмұны қарастырылады.
Практикалық бағыттылығы	Модульдің практикалық бағыттылығы педагог-логопедтердің: когнитивті функцияларды дамытуға арналған жаттығуларды қолдану; психомоторлық дамуды қолдау; ұсақ және жалпы моториканы дамыту; қозғалыс координациясын қалыптастыру; нейрожаттығуларды түзету жұмысында пайдалану дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

Модуль 5. Логопедиялық түзету технологиялары

Модульдің мақсаты:	Педагог-логопедтердің логопедиялық түзету технологиялары бойынша кәсіби білімдерін тереңдету және сөйлеу бұзылыстарын түзетуде тиімді әдістерді қолдану дағдыларын қалыптастыру.
Модульдің міндеттері:	дифференциалды логопедиялық түзетудің ғылыми негіздерін меңгерту; артикуляциялық аппараттың құрылымы мен қызметін түсіндіру; бұлшықет тонусының сөйлеу бұзылыстарымен байланысын ашу; логопедиялық түзетудің практикалық әдістерін үйрету; дыбыс айту бұзылыстарын түзету кезеңдерін меңгерту; түзету жұмысын жүйелі ұйымдастыру дағдыларын қалыптастыру.
Модульдің күтілетін нәтижелері:	Модульді меңгеру нәтижесінде педагог-логопед: дифференциалды логопедиялық түзетудің теориялық негіздерін түсіндіреді; артикуляциялық аппараттың құрылымын және қызметін сипаттайды; бұлшықет тонусының сөйлеу бұзылыстарына әсерін талдайды;

	<p>логопедиялық массаж, артикуляциялық гимнастика және тыныс алу жаттығуларын қолданады;</p> <p>дыбыс айту бұзылыстарын түзету кезеңдерін жүйелі түрде жүзеге асырады;</p> <p>түзету жұмысының тиімді әдістерін практикада қолданады.</p>
Модуль сипаттамасы:	<p>Модуль логопедиялық түзету технологияларын меңгеруге бағытталған. Оқу барысында сөйлеу бұзылыстарын түзетудің ғылыми негіздері, артикуляциялық аппараттың ерекшеліктері және бұлшықет тонусының сөйлеу қызметіне әсері қарастырылады.</p> <p>Сонымен қатар, логопедиялық түзетудің практикалық әдістері, соның ішінде логопедиялық массаж, артикуляциялық гимнастика және тыныс алу жаттығуларының мазмұны мен қолдану жолдары талданады. Дыбыс айту бұзылыстарын түзету кезеңдері жүйелі түрде қарастырылады.</p>
Практикалық бағыттылығы	<p>Модульдің практикалық бағыттылығы педагог-логопедтердің:</p> <p>логопедиялық түзету әдістерін тиімді қолдану;</p> <p>артикуляциялық аппаратпен жұмыс жүргізу;</p> <p>бұлшықет тонусын реттеу жаттығуларын пайдалану;</p> <p>дыбыстарды дұрыс қою және машықтандыру;</p> <p>түзету жұмысының кезеңдерін жүйелі ұйымдастыру</p> <p>дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.</p>

Модуль 6. Кешенді бағалау және логопедиялық жұмысты жоспарлау

Модульдің мақсаты:	Педагог-логопедтердің кешенді бағалау жүргізу және логопедиялық жұмысты тиімді жоспарлау бойынша кәсіби құзыреттіліктерін қалыптастыру.
Модульдің міндеттері:	дифференциалды диагностиканың теориялық негіздерін меңгерту;

	кешенді бағалауды ұйымдастыру жолдарын үйрету; сөйлеу, сенсорлық және когнитивті функцияларды бағалау әдістерін меңгерту; кешенді логопедиялық сабақты жобалау дағдыларын қалыптастыру; жеке дамыту бағдарламасын әзірлеу қабілетін дамыту.
Модульдің күтілетін нәтижелері:	Модульді меңгеру нәтижесінде педагог-логопед: дифференциалды диагностиканың теориялық негіздерін түсіндіреді; кешенді бағалау жүргізеді; сөйлеу, сенсорлық және когнитивті функцияларды талдайды; логопедиялық сабақты тиімді жоспарлайды; жеке дамыту бағдарламасын әзірлейді; түзету жұмысының нәтижелерін бағалайды.
Модуль сипаттамасы:	Модуль логопедиялық жұмыста кешенді бағалау жүргізу және оны негізге ала отырып түзету процесін жоспарлау мәселелерін қамтиды. Оқу барысында сөйлеу, сенсорлық және когнитивті функцияларды бағалаудың әдістері мен тәсілдері қарастырылады. Сонымен қатар, алынған мәліметтер негізінде логопедиялық сабақтарды жобалау және жеке дамыту бағдарламаларын құрастыру жолдары талданады. Модуль логопедиялық жұмыстың жүйелілігін қамтамасыз етуге бағытталған.

72 академиялық сағатқа арналған аудиториялық оқытудың оқу-тақырыптық жоспары

	Сабақтың тақырыбы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	Семинарлар	Барлығы
1	Модуль 1. Дифференциалды логопедияның теориялық және нейропсихологиялық негіздері				12
1.1	Дифференциалды логопедияның ұғымы, ғылыми негіздері мен принциптері	2	1	1	4
1.2	Сөйлеу қызметінің нейропсихологиялық талдауы және ми механизмдері	2	1	1	4
1.3	А.Р. Лурия теориясындағы функционалдық блоктар және сөйлеудің нейропсихологиялық компоненттері	2	1	1	4
2	Модуль 2. Сөйлеу бұзылыстарын дифференциалды талдау				10
2.1	Сөйлеу бұзылыстарының жіктелуі мен нейромеханизмдері	2	1	1	4
2.2	Сөйлеу бұзылыстарының негізгі түрлері: дислалия, дизартрия, алалия, ринолалия, тұтықпа	1	1	1	3
2.3	Импрессивті және экспрессивті сөйлеу бұзылыстары, сөйлеу тілінің дамуы тежелген балалардағы сөйлеу ерекшеліктері	1	1	1	3
3	Модуль 3. Нейросенсорлық интеграция және рефлексдер негіздері				18
3.1	Сенсорлық интеграцияның ғылыми негіздері және сенсорлық жүйелердің жіктелуі	2	2	2	6
3.2	Сенсорлық өңдеу бұзылыстары, сенсорлық-моторлық байланыстар және олардың сөйлеу дамуына әсері	2	1	1	4
3.3	Бастапқы рефлексдер теориясы және рефлексдердің интеграцияланбауының әсері	2	1	1	4
3.4	Рефлексдерді интеграциялау және сенсорлық реттеу жаттығулары	2	1	1	4

4	Модуль 4. Когнитивті және психомоторлық функцияларды дамыту				16
4.1	Когнитивті даму құрылымы және негізгі психикалық процестерді дамыту	2	1	1	4
4.2	Зейін, есте сақтау, ойлау және қабылдауды дамыту әдістері	2	1	1	4
4.3	Психомоторлық даму, жалпы және ұсақ моториканы қалыптастыру	1	1	2	4
4.4	Қозғалыс координациясы, кеңістіктік түсініктер және нейрожаттығулар	2	1	1	4
5	Модуль 5. Логопедиялық түзету технологиялары				16
5.1	Дифференциалды логопедиялық түзетудің ғылыми негіздері, артикуляциялық аппараттың құрылымы және бұлшықет тонусының сөйлеу бұзылыстарымен байланысы	2	2	2	6
5.2	Логопедиялық түзетудің практикалық әдістері: дифференциалды логопедиялық массаж, артикуляциялық гимнастика және тыныс алу жаттығулары	2	2	2	6
5.3	Дыбыс айту бұзылыстарын түзету кезеңдері: дайындық, дыбысты қою, машықтандыру және ажырату	1	1	2	4
Барлығы					72

80 академиялық сағатқа арналған аудиториялық оқытудың оқу-тақырыптық жоспары

	Сабақтың тақырыбы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	Семинарлар	Барлығы
1	Модуль 1. Дифференциалды логопедияның нейропсихологиялық негіздері			теориялық және	9
1.1	Дифференциалды логопедияның ұғымы, ғылыми негіздері мен принциптері	1	1	1	3
1.2	Сөйлеу қызметінің нейропсихологиялық талдауы және ми механизмдері	1	1	1	3
1.3	А.Р. Лурия теориясындағы функционалдық блоктар және сөйлеудің нейропсихологиялық компоненттері	1	1	1	3
2	Модуль 2. Сөйлеу бұзылыстарын дифференциалды талдау				9
2.1	Сөйлеу бұзылыстарының жіктелуі мен нейромеханизмдері	1	1	1	3
2.2	Сөйлеу бұзылыстарының негізгі түрлері: дислалия, дизартрия, алалия, ринолалия, тұтықпа	1	1	1	3
2.3	Импрессивті және экспрессивті сөйлеу бұзылыстары, сөйлеу тілінің дамуы тежелген балалардағы сөйлеу ерекшеліктері	1	1	1	3
3	Модуль 3. Нейросенсорлық интеграция және рефлексдер негіздері				18
3.1	Сенсорлық интеграцияның ғылыми негіздері және сенсорлық жүйелердің жіктелуі	2	2	2	6
3.2	Сенсорлық өңдеу бұзылыстары, сенсорлық-моторлық байланыстар және олардың сөйлеу дамуына әсері	2	1	1	4
3.3	Бастапқы рефлексдер теориясы және рефлексдердің интеграцияланбауының әсері	2	1	1	4
3.4	Рефлексдерді интеграциялау және сенсорлық реттеу жаттығулары	2	1	1	4

4	Модуль 4. Когнитивті және психомоторлық функцияларды дамыту				16
4.1	Когнитивті даму құрылымы және негізгі психикалық процестерді дамыту	2	1	1	4
4.2	Зейін, есте сақтау, ойлау және қабылдауды дамыту әдістері	2	1	1	4
4.3	Психомоторлық даму, жалпы және ұсақ моториканы қалыптастыру	1	1	2	4
4.4	Қозғалыс координациясы, кеңістіктік түсініктер және нейрожаттығулар	2	1	1	4
5	Модуль 5. Логопедиялық түзету технологиялары				16
5.1	Дифференциалды логопедиялық түзетудің ғылыми негіздері, артикуляциялық аппараттың құрылымы және бұлшықет тонусының сөйлеу бұзылыстарымен байланысы	2	2	2	6
5.2	Логопедиялық түзетудің практикалық әдістері: дифференциалды логопедиялық массаж, артикуляциялық гимнастика және тыныс алу жаттығулары	2	2	2	6
5.3	Дыбыс айту бұзылыстарын түзету кезеңдері: дайындық, дыбысты қою, машықтандыру және ажырату	1	1	2	4
6	Модуль 6. Кешенді бағалау және логопедиялық жұмысты жоспарлау				12
6.1	Дифференциалды диагностиканың теориялық негіздері және кешенді бағалауды ұйымдастыру	2	1	1	4
6.2	Сөйлеу, сенсорлық және когнитивті функцияларды кешенді бағалау	2	1	1	4
6.3	Кешенді логопедиялық сабақты жобалау және жеке дамыту бағдарламасын әзірлеу	2	1	1	4
Барлығы					80

72 академиялық сағатқа арналған қашықтан оқытудың оқу-тақырыптық жоспары

	Сабақтың тақырыбы	Дәрістер	Практикалық сабақтар	Семинарлар	Барлығы
1	Модуль 1. Дифференциалды логопедияның нейропсихологиялық негіздері				12
1.1	Дифференциалды логопедияның ұғымы, ғылыми негіздері мен принциптері	2	1	1	4
1.2	Сөйлеу қызметінің нейропсихологиялық талдауы және ми механизмдері	2	1	1	4
1.3	А.Р. Лурия теориясындағы функционалдық блоктар және сөйлеудің нейропсихологиялық компоненттері	2	1	1	4
2	Модуль 2. Сөйлеу бұзылыстарын дифференциалды талдау				10
2.1	Сөйлеу бұзылыстарының жіктелуі мен нейромеханизмдері	2	1	1	4
2.2	Сөйлеу бұзылыстарының негізгі түрлері: дислалия, дизартрия, алалия, ринолалия, тұтықпа	1	1	1	3
2.3	Импрессивті және экспрессивті сөйлеу бұзылыстары, сөйлеу тілінің дамуы тежелген балалардағы сөйлеу ерекшеліктері	1	1	1	3
3	Модуль 3. Нейросенсорлық интеграция және рефлексдер негіздері				18
3.1	Сенсорлық интеграцияның ғылыми негіздері және сенсорлық жүйелердің жіктелуі	2	2	2	6
3.2	Сенсорлық өңдеу бұзылыстары, сенсорлық-моторлық байланыстар және олардың сөйлеу дамуына әсері	2	1	1	4
3.3	Бастапқы рефлексдер теориясы және рефлексдердің интеграцияланбауының әсері	2	1	1	4
3.4	Рефлексдерді интеграциялау және сенсорлық реттеу жаттығулары	2	1	1	4

4	Модуль 4. Когнитивті және психомоторлық функцияларды дамыту				16
4.1	Когнитивті даму құрылымы және негізгі психикалық процестерді дамыту	2	1	1	4
4.2	Зейін, есте сақтау, ойлау және қабылдауды дамыту әдістері	2	1	1	4
4.3	Психомоторлық даму, жалпы және ұсақ моториканы қалыптастыру	1	1	2	4
4.4	Қозғалыс координациясы, кеңістіктік түсініктер және нейрожаттығулар	2	1	1	4
5	Модуль 5. Логопедиялық түзету технологиялары				16
5.1	Дифференциалды логопедиялық түзетудің ғылыми негіздері, артикуляциялық аппараттың құрылымы және бұлшықет тонусының сөйлеу бұзылыстарымен байланысы	2	2	2	6
5.2	Логопедиялық түзетудің практикалық әдістері: дифференциалды логопедиялық массаж, артикуляциялық гимнастика және тыныс алу жаттығулары	2	2	2	6
5.3	Дыбыс айту бұзылыстарын түзету кезеңдері: дайындық, дыбысты қою, машықтандыру және ажырату	1	1	2	4
Барлығы					72

80 академиялық сағатқа арналған қашықтан оқытудың оқу-тақырыптық жоспары

№	Сабқтың тақырыбы	Бейнес абактар	Вейн арлар	Қатысушының өзінің жүйесі	Барлығы
1	Модуль 1. Дифференциалды логопедияның теориялық және нейропсихологиялық негіздері				9
1.1	Дифференциалды логопедияның ұғымы, ғылыми негіздері мен принциптері	1	1	1	3
1.2	Сөйлеу қызметінің нейропсихологиялық талдауы және ми механизмдері	1	1	1	3
1.3	А.Р. Лурия теориясындағы функционалдық блоктар және сөйлеудің нейропсихологиялық компоненттері	1	1	1	3
2	Модуль 2. Сөйлеу бұзылыстарын дифференциалды талдау				9
2.1	Сөйлеу бұзылыстарының жіктелуі мен нейромеханизмдері	1	1	1	3
2.2	Сөйлеу бұзылыстарының негізгі түрлері: дислалия, дизартрия, алалия, ринолалия, тұтықпа	1	1	1	3
2.3	Импрессивті және экспрессивті сөйлеу бұзылыстары, сөйлеу тілінің дамуы тежелген балалардағы сөйлеу ерекшеліктері	1	1	1	3
3	Модуль 3. Нейросенсорлық интеграция және рефлексдер негіздері				18
3.1	Сенсорлық интеграцияның ғылыми негіздері және сенсорлық жүйелердің жіктелуі	2	2	2	6

3.2	Сенсорлық өңдеу бұзылыстары, сенсорлық-моторлық байланыстар және олардың сөйлеу дамуына әсері	2	2	2	6
3.3	Бастапқы рефлексдер теориясы және рефлексдердің интеграцияланбауының әсері	2	2	2	6
3.4	Рефлексдерді интеграциялау және сенсорлық реттеу жаттығулары				
4	Модуль 4. Когнитивті және психомоторлық функцияларды дамыту				16
4.1	Когнитивті даму құрылымы және негізгі психикалық процестерді дамыту	2	2	2	6
4.2	Зейін, есте сақтау, ойлау және қабылдауды дамыту әдістері	2	2	2	6
4.3	Психомоторлық даму, жалпы және ұсақ моториканы қалыптастыру	1	1	2	4
4.4	Қозғалыс координациясы, кеңістіктік түсініктер және нейрожаттығулар				
5	Модуль 5. Логопедиялық түзету технологиялары				16
5.1	Дифференциалды логопедиялық түзетудің ғылыми негіздері, артикуляциялық аппараттың құрылымы және бұлшықет тонусының сөйлеу бұзылыстарымен байланысы	2	2	2	6
5.2	Логопедиялық түзетудің практикалық әдістері: дифференциалды логопедиялық массаж, артикуляциялық гимнастика және тыныс алу жаттығулары	2	2	2	6
5.3	Дыбыс айту бұзылыстарын түзету кезеңдері: дайындық, дыбысты қою, машықтандыру және ажырату	1	1	2	4
6	Модуль 6. Кешенді бағалау және логопедиялық жұмысты жоспарлау				12
6.1	Дифференциалды диагностиканың теориялық негіздері және кешенді бағалауды ұйымдастыру	2	1	1	4
6.2	Сөйлеу, сенсорлық және когнитивті функцияларды кешенді бағалау	2	1	1	4
6.3	Кешенді логопедиялық сабақты жобалау және жеке дамыту бағдарламасын әзірлеу	2	1	1	4
Барлығы					80

6. Оқу процесін ұйымдастыру

«Дифференциалды логопедия және нейросенсорлық түзету әдістері» бағдарламасы педагог-логопедтердің кәсіби қызметінің ерекшеліктерін,

практикалық бағыттылықты және заманауи білім беру технологияларын ескере отырып, модульдік құрылымда әзірленген.

Бағдарламаның көлемі

Бағдарламаның жалпы көлемі-72,80 академиялық сағат.

Оқыту форматы

Бағдарлама келесі форматтарда жүзеге асырылады:

Күндізгі формат

лекциялар;

практикалық сабақтар;

семинарлар;

оқытушылармен тікелей кәсіби өзара әрекеттесу;

логопедиялық практиканың заманауи әдістерін қолдану.

Қашықтықтан формат

бейнедәрістер;

вебинарлар;

практикалық тапсырмалар;

цифрлық платформалар арқылы әдістемелік қолдау;

онлайн форматтағы қорытынды аттестаттау.

Оқу процесінің құрылымы

Бейнедәрістер

Әр модуль бойынша асинхронды лекциялар:

презентациялар, сызбалар, әдістемелік материалдар және практикалық мысалдар.

Вебинарлар

логопедиялық кейстерді талқылау;

құжаттамаларды талдау;

тәжірибе алмасу.

Лекциялар

нормативтік-құқықтық негіздер;

диагностикалық және түзету-дамыту тәсілдері;

цифрлық технологияларды қолдану.

Практикалық сабақтар

сөйлеу тілінің даму деңгейін бағалау;

логопедиялық қорытынды жасау;

жеке дамыту бағдарламаларын әзірлеу;

нақты педагогикалық жағдайларды талдау.

Семинарлар

кәсіби пікірталастар;

педагогикалық этика мәселелері;

ата-аналармен өзара әрекеттесу;

пәнаралық және кәсіби ынтымақтастық.

Тыңдаушылардың өзіндік жұмысы

логопедиялық материалдар әзірлеу;

авторлық бағдарламалар дайындау;

нормативтік құжаттармен жұмыс;

сабақтарды талдау;
құжаттама жүргізу;
кәсіби портфолио қалыптастыру.
Қорытынды аттестаттау
Қорытынды аттестаттау мыналарды қамтиды:
тестілеу;
авторлық жобаны қорғау (логопедиялық сабақ, жеке дамыту бағдарламасы, әдістемелік әзірлеме);
сараптамалық бағалау және ұсыныстар беру.
Бақылау және кері байланыс
модульдік тапсырмалар (тесттер, кейстер, практикалық жұмыстар);
цифрлық платформалар арқылы тұрақты әдістемелік қолдау;
қорытынды жобаға сараптамалық бағалау және жазбаша кері байланыс.
Қашықтықтан оқытудың техникалық талаптары
платформалар: Google Classroom, Moodle, Microsoft Teams;
вебинар құралдары: Zoom, Google Meet;
цифрлық материалдар: бейнедәрістер, презентациялар, құжат үлгілері,
логопедиялық жаттығулар.

Білім беру-әдістемелік қамтамасыз ету
әр модуль бойынша оқу-әдістемелік кешендер;
практикалық тапсырмалар;
логопедиялық құжаттама үлгілері;
жеке дамыту бағдарламаларының шаблондары;
цифрлық ресурстарға қолжетімділік;
қорытынды жоба бойынша әдістемелік нұсқаулықтар.

Бағдарламаны ұйымдастыру ерекшеліктері

Бағдарлама келесі талаптарды ескере отырып құрылған:

педагог-логопед қызметіне қойылатын нормативтік талаптар;
ерекше білім беруді қажет ететін балалармен жұмыс ерекшеліктері;
заманауи әдістер мен цифрлық технологияларды қолдану қажеттілігі;
бағдарламаның барлық өңірлер үшін қолжетімділігі.

Қорытынды

Бағдарлама педагог-логопедтердің кәсіби құзыреттілігін қалыптастыруға және жетілдіруге, заманауи диагностикалық және түзету-дамыту әдістерін тиімді қолдануға, сондай-ақ білім беру тәжірибесінде цифрлық технологияларды пайдалануға бағытталған.

7. Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

Біліктілікті арттыру бағдарламасының оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі модульдік, практикалық және рефлексивтік тәсілдерге негізделген және педагог-логопедтердің кәсіби қызметінің ерекшеліктерін ескереді.

Бағдарлама мазмұны педагогтердің кәсіби құзыреттіліктерін кезең-кезеңімен қалыптастыру логикасына құрылған:
теориялық білім → практикалық қолдану → нәтижелерді талдау және рефлексия.

Бағдарламаның құрылымы

Бағдарлама өзара байланысты алты модульден тұрады. Әр модульде:
нормативтік талаптарды меңгеруге;
заманауи диагностикалық және түзете-дамыту тәсілдерін игеруге;
педагог-логопедтің практикалық дағдыларын дамытуға
бағытталған оқу-әдістемелік материалдар ұсынылған.

Модульдердің құрылымы

Әр модуль келесі компоненттерден тұрады:

Теориялық бөлім

лекциялар мен бейнедәрістер;

ҚР нормативтік-құқықтық құжаттары;

авторлық әдістемелік материалдар;

сызбалар мен алгоритмдер.

Практикалық бөлім

әдістемелік кейстер;

сөйлеу карталары мен логопедиялық қорытындылардың үлгілері;

диагностикалық және түзету технологияларын қолдану нұсқаулықтары;

сөйлеу бұзылыстарын талдауға арналған кестелер мен сызбалар.

Бағалау-рефлексивтік бөлім

өзіндік және топтық тапсырмалар;

өзіндік тексеруге арналған сұрақтар;

рефлексивтік парақтар мен чек-листер;

кәсіби құзыреттілікті өзіндік бағалау құралдары.

Жалпы дидактикалық сүйемелдеу

Бағдарламада:

оқу материалдарымен жұмыс істеу бойынша әдістемелік ұсынымдар;

жеке оқу траекториясын құру мүмкіндігі;

LMS платформаларындағы электрондық курстар (Google Classroom, Moodle, Microsoft Teams) қарастырылған.

Электрондық курстар құрамына:

лекциялық материалдар;

презентациялар;

құжаттама үлгілері;

диагностика және түзету әдістерінің бейнематериалдары;

өзіндік тексеру тапсырмалары кіреді.

Онлайн сүйемелдеу

Тыңдаушыларға:

чаттар мен форумдар арқылы кеңес беру;

жеке әдістемелік қолдау;

тұрақты кері байланыс ұсынылады.

Модульдік мазмұнның негізгі элементтері

1-модуль. Дифференциалды логопедияның теориялық және

нейропсихологиялық негіздері

нормативтік-құқықтық құжаттар;

кәсіби стандарттар;

функционалдық міндеттер;

өзіндік бағалау құралдары.

2-модуль. Сөйлеу бұзылыстарын дифференциалды талдау

диагностика алгоритмдері;

сөйлеу карталары;

қорытынды үлгілері;

диагностикалық практикумдар.

3-модуль. Нейросенсорлық интеграция және рефлексдер негіздері

түзете-дамыту бағдарламаларын әзірлеу;

ата-аналармен жұмыс;

өзара әрекеттесу модельдері;

бағалау құралдары.

4-модуль. Когнитивті және психомоторлық функцияларды дамыту

ерекше білім беруді қажет ететін балалармен жұмыс әдістемесі;

түзету сабақтарының үлгілері;

кәсіби рефлексия құралдары.

5-модуль. Логопедиялық түзету технологиялары

сабақ құрылымы;

практикалық әдістер мен ойын технологиялары;

жеке және топтық жұмыс;

тиімділікті бағалау құралдары.

6-модуль. Кешенді бағалау және логопедиялық жұмысты жоспарлау

мониторинг және құжаттама;

сөйлеу дамуын бағалау;

авторлық бағдарламалар әзірлеу;

кәсіби даму стратегиялары.

Оқу материалдарының форматтары

PDF форматындағы әдістемелік материалдар;

Google Docs/Sheets интерактивті құжаттары;

бейнематериалдар мен презентациялар;

құжаттама шаблондары;

екітілді глоссарий (қазақша-орысша).

Қорытынды әдістемелік сүйемелдеу

қорытынды жобаны дайындау бойынша консультациялар;

әдістемелік материалдарды рәсімдеуге көмек;

бағалау критерийлері (өзектілік, практикалық маңыздылық, әдістемелік сауаттылық).

Бағдарламаның оқу-әдістемелік маңыздылығы

Бағдарламаның оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі:

педагог-логопед қызметіне қойылатын талаптарды толық түсінуге;

заманауи диагностикалық және түзете-дамыту әдістерін меңгеруге;

сөйлеу тілі бұзылыстары бар балалармен жұмыс істеу дағдыларын дамытуға;

ата-аналармен және әріптестермен тиімді өзара әрекеттесуге;

кәсіби дамуға және аттестацияға дайындалуға мүмкіндік береді.

Модульдер бойынша өзін-өзі бағалаудың типтік критерийлері:

Критерийлер	Бағаланатын аспектілер	Бағалау шкаласы (мысал)
Модуль мазмұнын түсіну	Тақырыптың негізгі ұғымдарын, нормативтік негіздерін, мақсаттары мен міндеттерін білу	1 – түсінбедім → 5 – толық түсіндім
Практикада қолдану мүмкіндігі	Оқылған материалды өз қызметінде қолдану қабілеті	1 – қиындық туады → 5 – жеңіл енгіземін
Әрекеттегі сенімділік	Диагностикалық, түзете, әдістемелік міндеттерді орындаудағы сенімділік	1 – сенімсіз → 5 – сенімдімін
Құралдарды пайдалану	Шаблондарды, нормативтік актілерді, ЖББ, чек-парақтарды, цифрлық ресурстарды қолдану қабілеті	1 – қолданбаймын → 5 – үнемі қолданамын
Командалық өзара әрекеттесу	Ынтымақтастыққа дайындық, ППҚҚ жұмысына қатысу, әріптестермен және ата-аналармен өзара әрекеттесу	1 – қиындықтар бар → 5 – тиімді әрекет етемін
Рефлексия және даму	Өз қызметін талдау және өсу мақсаттарын қою қабілеті	1 – талдамаймын → 5 – тұрақты рефлексия жасаймын

Өзін-өзі бағалау формалары

Өзін-өзі бағалау формалары тыңдаушылардың біліктілігін арттыру бағдарламасының маңызды құрамдас бөлігі болып табылады. Олар педагог-логопедтердің рефлексивтік дағдыларын дамытуға, оқу процесі барысында кәсіби өсуін саналы түрде түсінуге және өз қызметін талдауға бағытталған.

Өзін-өзі бағалау құралдары әр модульден кейін және бағдарламаның қорытынды кезеңінде ұсынылады. Оларды қолдану педагогтердің логопедиялық практикада жаңа тәсілдерді енгізуге дайындығын және ішкі мотивациясын арттыруға ықпал етеді.

Модульдер бойынша өзін-өзі бағалау формалары

1. Әр модуль бойынша чек-листер

Тыңдаушылар модуль мазмұнын меңгеру деңгейін бағалайды:

педагог-логопед қызметінің нормативтік-құқықтық негіздері;

логопедиялық диагностика және түзету әдістері;

ерекше білім беруді қажет ететін балаларға логопедиялық қолдау технологиялары;

ата-аналармен және мамандармен өзара әрекеттесу;
түзету-дамыту жұмысының тиімділігін бағалау.
Форматы: Google Forms, Word немесе PDF.

2. «Педагог-логопедтің жеке жетістіктер парағы»

«Бұрын / Қазір» форматы арқылы тыңдаушы өзінің кәсіби білімдері мен дағдыларындағы өзгерістерді анықтайды.

Бұл құрал:

жеке прогресті бақылауға;

кәсіби жетістіктер мен қиындықтарды анықтауға мүмкіндік береді.

3. Педагог-логопедтің құзыреттер картасы

Кесте түрінде ұсынылады және келесі құзыреттерді қамтиды:

нормативтік талаптарды меңгеру;

диагностикалық дағдылар;

түзету-дамыту қызметі;

ата-аналармен және әріптестермен өзара әрекеттесу;

кәсіби даму және құжаттама жүргізу.

Тыңдаушы әр құзырет бойынша деңгейін белгілейді:

бастапқы → *қалыптасу* → *сенімді меңгеру*.

4. Рефлексивтік күнделік (тыңдаушының қалауы бойынша)

Қысқаша жазбалар жүргізіледі:

меңгерілген әдістер мен тәсілдер;

туындаған қиындықтар;

тиімді болған тәжірибелер.

Форматы: еркін.

5. «Менің кәсіби даму аймақтарым» кестесі

кәсіби жетілдіруді қажет ететін бағыттар анықталады;

әр модуль соңында және курс аяқталғаннан кейін толтырылады.

Қорытынды өзін-өзі бағалау

1. Сенімділік рейтингі

Тыңдаушы өз деңгейін 1–5 шкаласы бойынша бағалайды:

нормативтік-құқықтық сауаттылығы;

логопедиялық диагностика жүргізу;

түзету-дамыту әдістерін қолдану;

ерекше білім беруді қажет ететін балалармен жұмыс;

мамандармен және ата-аналармен өзара әрекеттесу.

2. Рефлексивтік сұрақтар

Мен қандай жаңа білім мен дағдыларды меңгердім?

Қандай әдістерді өз тәжірибемде қолдана бастадым?

Қай бағыттарда кәсіби дамуды жалғастыру қажет?

3. Кәсіби дамудың жеке жоспары (3–6 ай)

Педагог-логопед:

нақты мақсаттар мен міндеттерді анықтайды;

кәсіби даму шараларын жоспарлайды;

семинарлар мен вебинарларға қатысу;

әдістемелік материалдар әзірлеу;

жаңа технологияларды меңгеру;
ғылыми-әдістемелік қызмет.

Ескерту

Өзін-өзі бағалау қорытынды аттестация нәтижесіне әсер етпейді, алайда педагог-логопедтің кәсіби қызметіне саналы көзқарасын қалыптастырудың маңызды құралы болып табылады.

Бұл құралдар:

кәсіби рефлексияны дамытуға;
жеке даму бағыттарын анықтауға;
тиімді жеке оқу траекториясын құруға мүмкіндік береді.

Қолжетімділік

Өзін-өзі бағалау материалдары:
оқу платформасында ұсынылады;
толық нұсқаулықпен қамтамасыз етіледі;
барлық тыңдаушылар үшін қолжетімді форматта беріледі.

8. Оқыту нәтижелерін бағалау

Оқу нәтижелерін бағалау жүйесі

Оқу нәтижелерін бағалау жүйесі объективтілік, ашықтық және практикалық бағыттылық қағидаттарына негізделген және педагог-логопедтің кәсіби қызметіне қойылатын талаптарға толық сәйкес келеді.

Бағалау жүйесі тек теориялық білімді бақылауға ғана емес, сонымен қатар сөйлеу бұзылыстары және психофизикалық даму ерекшеліктері бар балаларға психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету барысында қажетті практикалық дағдыларды қалыптастыруға бағытталған.

Бағалау жүйесінің қағидаттары

Практикалық бағыттылық

Тыңдаушылардың алған білімін, әдістері мен технологияларын нақты логопедиялық қызметте қолдану қабілеті бағаланады.

Құзыреттілік тәсіл

Педагог-логопедтің кәсіби құзыреттері бағаланады, оның ішінде:

диагностикалық дағдылар;

түзету-дамыту қызметі;

ата-аналармен және әріптестермен өзара әрекеттесу;

кәсіби құжаттаманы жүргізу.

Модульдік және кезендік тәсіл

Бағалау әр модуль аяқталғаннан кейін жүргізіледі және қорытынды аттестаттаумен аяқталады.

Бағалау формаларының әртүрлілігі

Тест тапсырмаларынан бастап жобалық жұмыстарға дейін әртүрлі бағалау құралдары қолданылады.

Рефлексия және өзін-өзі бағалау

Педагог-логопедтердің өз қызметін талдау және кәсіби дамуын жоспарлау қабілетін қалыптастыруға ерекше назар аударылады.

Бағалау формалары мен әдістері

1. Ағымдағы бақылау (әр модуль бойынша)

Мини-тесттер

нормативтік-құқықтық негіздер;
сөйлеу бұзылыстарын диагностикалау әдістері;
түзету-дамыту технологиялары.

Практикалық тапсырмалар

логопедиялық қорытынды құрастыру;
түзету бағдарламасын әзірлеу;
сөйлеу карталарын дайындау және талдау;
кәсіби жағдайларды талдау.

Ситуациялық кейстер

ерекше білім беруді қажет ететін балаларға логопедиялық сүйемелдеуді ұйымдастыру.

Өзін-өзі бағалау

чек-листер;
рефлексиялық кестелер;
құзыреттілік матрицалары.

Оқытушы тарапынан тұрақты кері байланыс беріледі.

2. Тыңдаушылардың өзіндік жұмысы

Бағалау критерийлері:

тапсырмалардың толықтығы мен сапасы;
нормативтік талаптарға сәйкестігі;
практикалық маңыздылығы;
шешімдердің негізділігі мен дербестігі.

Мысалдар:

жеке дамыту бағдарламасын құрастыру;
түзету жаттығуларын іріктеу;
әдістемелік ұсынымдар әзірлеу;
кәсіби құжаттама жүргізу.

3. Қорытынды аттестаттау

Қорытынды бағалау тыңдаушылар әзірлеген практикалық жобаны қорғау негізінде жүргізіледі.

Жоба түрлері:

диагностикалық жағдайға негізделген жеке логопедиялық бағдарлама;
логопедиялық жаттығулар кешені;

цифрлық логопедиялық ресурс (презентация, тренажер, тапсырмалар);
сөйлеу карталары мен сүйемелдеу бағдарламалары;
әдістемелік немесе практикаға бағытталған жоба.

Қорытынды жобаны бағалау критерийлері

тақырыптың өзектілігі және нормативтік талаптарға сәйкестігі;
әдістемелік сауаттылық және практикалық қолданылуы;
шығармашылық және жаңашылдық;
жұмыстың құрылымы мен рәсімделуі;
қорғау сапасы.

Қорғау форматы

жобаны презентациялау (күндізгі немесе қашықтық форматта);

сараптамалық бағалау;
 тыңдаушының жазбаша рефлексиясы.
 Өзін-өзі бағалаудың рөлі
 Өзін-өзі бағалау қорытынды бағаға әсер етпейді, бірақ кәсіби рефлексияның маңызды құралы болып табылады.

Ол педагог-логопедке:
 өз қызметін талдауға;
 кәсіби даму бағыттарын анықтауға;
 жеке даму жоспарын құруға мүмкіндік береді.

Қорытынды жобаны бағалау критерийлері:

Критерийлер	Ең жоғары балл
Өзектілігі және кәсіби салаға сәйкестігі	10
Практикалық маңыздылығы және іске асырылу мүмкіндігі	10
Құрылымдық логикасы, толықтығы, нормативтік дұрыстығы	10
Әдістемелік сауаттылығы, үлгілерді (шаблондарды) қолдануы	10
Креативтілігі, педагогикалық икемділігі, бірегейлігі	10
Қорытынды балл	50 балл

Қосымша бағалау формалары

Тыңдаушының портфолиосы (тыңдаушының қалауына байланысты): орындалған тапсырмалар, презентациялар, жұмыс парақтары және рефлексиялық парақтар жинағы.

Негізгі модульдер бойынша онлайн-тестілеу (1–4 модульдер) – ұйымның шешімі бойынша өткізіледі.

Қатысқандығы/аяқтағаны туралы сертификат – барлық тақырыптарды меңгерген, тапсырмаларды орындаған және жобаны сәтті қорғаған жағдайда беріледі.

Бағалаудың кәсіби дамудағы рөлі

Бағалау бағдарлама аясында тек білімді бақылау құралы ғана емес, сонымен қатар тыңдаушыны өзін-өзі дамыту, рефлексия, кәсіби ұстанымын саналы түрде түсіну процесіне белсенді тарту тәсілі болып табылады.

Аралық және қорытынды бағалау жүйесінің арқасында тыңдаушы өз прогресін бақылап отырады, мақсатты кері байланыс алады және кәсіби өсу аймақтарын нақтылайды.

Қамтамасыз етілетін қолдау және қайта бағалау шаралары:

1. Кеңес беру және сүйемелдеу:	Оқу материалын меңгеруде қиындықтарға тап болған тыңдаушылар келесі мүмкіндіктерге ие:
--------------------------------	--

	<p>тьютормен қосымша жеке онлайн-консультациялар алу; бейнематериалдарға, шаблондарға және презентацияларға қайтадан қол жеткізу; тапсырмаларды орындау және қорытынды жұмысты бағалау критерийлері бойынша түсініктемелер алу.</p>
<p>2. Тапсырмаларды орындау үшін қосымша уақыт беру:</p>	<p>Тыңдаушының өтініші немесе курс кураторының шешімі бойынша: жеке тапсырмаларды (мысалы, жоба, ЖББ, әдістемелік әзірleme) орындау мерзімін ұзарту (ең көбі 2 апта); ұйымдастырушының келісімі бойынша қорытынды қорғау немесе қайта тапсыру мерзімін кейінге ауыстыру.</p>
<p>3. Қорытынды жұмысты қайта бағалау:</p>	<p>Егер тыңдаушы қорытынды аттестациядан өтпесе (30 балдан төмен жинаса), ол келесі құқықтарға ие: жоба бойынша сарапшылардың ескертулерін ескеріп, қайта қорғауға; не балама тапсырманы орындауға (курс әдіскерімен келісу бойынша).</p>
<p>4. Жартылай қайта оқыту:</p>	<p>Айтарлықтай артта қалған жағдайда тыңдаушыға ұсынылады: жеке модульдер бойынша қайта оқыту (мысалы, тек 2 немесе 3 модуль); консультациялық сүйемелдеумен модуль тапсырмаларын қайта орындау.</p>
<p>5. Академиялық шегерім (кейінге қалдыру) рәсімдеу:</p>	<p>Ерекше жағдайларда (ауру, демалыс, отбасылық жағдайлар) тыңдаушы: курсты кейінгі топпен аяқтау үшін шегерім ала алады; өтілген модульдердің бір бөлігін сақтап (сағаттар есепке алынып), оқуды кейін жалғастыра алады.</p>

9. Курстан кейінгі қолдау

Курстан кейінгі қолдау – біліктілікті арттыру бағдарламасының ажырамас бөлігі болып табылады және тыңдаушылардың кәсіби қызметінде алған білімдері мен дағдыларының тұрақтылығын әрі практикалық қолданысын қамтамасыз етуге бағытталған.

Бұл кезең кәсіби белсенділікті қолдауға, педагогикалық бастамаларды дамытуға, тәжірибе алмасуға және тыңдаушылардың курстан алған нәтижелерін нақты тәжірибеге енгізуіне бағдарланған.

Курстан кейінгі қолдаудың негізгі элементтері:

Курстан кейінгі қолдаудың мақсаттары:			
жаңа білімдер мен құралдарды жүзеге асыруда әдістемелік қолдау көрсету;	кәсіби қарым-қатынасты жалғастыру және тәжірибе алмасу үшін жағдай жасау;	консультациялар, супервизия және сараптамалық байланыс мүмкіндіктерін ұсыну;	педагогтің тәжірибесіне өзін-өзі дамыту және өзін-өзі талдау элементтерін енгізуге ықпал ету.
Курстан кейінгі қолдау форматтары:			
Жеке әдістемелік кеңес беру:		онлайн байланыс арқылы (электрондық пошта, мессенджерлер, LMS платформалары); ЖББ іске асыру, құжаттаманы жүргізу, ППҚҚ шеңберіндегі өзара әрекеттесу мәселелері бойынша қолдау; тыңдаушылардың педагогикалық әзірлемелерін енгізу бойынша сараптамалық ұсынымдар.	
Курстан кейінгі вебинарлар және әдістемелік шеберханалар:		курс аяқталғаннан кейін 1–2 айдан соң тақырыптық онлайн-кездесулер өткізу; тыңдаушылардың сәтті енгізген кейстерін талдау; білімді практикада қолдану кезінде туындаған күрделі сұрақтарға жауаптар беру.	
Кәсіби қарым-қатынас форумы/тобы:		кәсіби чатқа немесе онлайн-топқа (Telegram, WhatsApp, Google-топтар) қолжетімділік; шаблондармен, құжаттармен, сұраулармен және шешімдермен алмасу; горизонталды тәлімгерлікті ынталан дыру (peer-to-peer қолдау).	
Онлайн-кітапхана және әдістемелік банк:		курс материалдарына тұрақты қолжетімділік; нормативтік базаны, шаблондарды, нұсқаулықтарды тұрақты жаңарту; жаңа әдебиет, жарияланымдар және іс-шаралар бойынша ұсыныстар.	
Қорытынды енгізуді ерікті супервизиялау:		өз бағдарламаларын диагностикалау және рефлексиялауға ерікті түрде қатысуға шақыру; жеке білім беру маршруттарын іске асыруды сүйемелдеу;	

	орталық әдіскерлерімен педагогикалық әсерлерді талдау.
Қолдау әдістері:	
жеке сұраныстарға жауаптар);	практика мен нәтижелерді талдау;
сауалнамалар, күнделіктер, талқылаулар;	топтық кейстер шешімі, материалдарды бірлесіп әзірлеу.
Ұзақтығы және форматы:	курс аяқталғаннан кейін 12 айға дейін; қашықтан, икемді кесте бойынша; тыңдаушының қалауы бойынша немесе әдіскердің шақыруы бойынша.
Курстан кейінгі қолдаудың нәтижелері:	педагогтің алған білімдерін тәжірибеде қолдау сенімділігінің артуы;
	ЖББ , ЖОЖ дұрыс құжаттама формаларын тәжірибеге белсенді енгізу;
	кәсіби қоғамдастыққа және әдістемелік белсенділікке қатысудың артуы;
	рефлексияның пайда болуы, бастамашылдықтың және одан әрі оқуға дайындықтың өсу.

10.Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі

Заңдар мен нормативтік-құқықтық актілер тізімі

- 1.Бала құқықтары туралы БҰҰ Конвенциясы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/B940001400>
- 2.«Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z070000319>
- 3.«Педагог мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 293-VI ҚРЗ Заңы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z1900000293>
- 4.Мүмкіндігі шектеулі балаларға әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау көрсету туралы Қазақстан Республикасының 2002 жылғы 11 шілдедегі № 343 Заңы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z020000343>
- 5.Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы 2002 жылғы 8 тамыздағы № 345 Заңы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z020000345>
- 6.Инклюзивті білім беру мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы 2021 жылғы 26 маусымдағы № 56-VII ҚРЗ Заңы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/Z2100000056>
- 7.Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы. Қазақстан Республикасы әділет министрлігінде

2022 жылғы 5 тамызда № 29031 тіркелген. Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта және жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029031>

8.Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 249 қаулысы. Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023–2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/P2300000249>

9.Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі № 338 бұйрығы. Қазақстан Республикасы әділет министрлігінде 2009 жылғы 17 тамызда № 5750 тіркелген. Педагог лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V090005750>

10.Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 31 тамыздағы № 385 бұйрығы. Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарын қоспағанда, тиісті үлгідегі және түрдегі білім беру ұйымдарының қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200029329>

11.Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 4 бұйрығы «Ерекше білім беруді қажет ететін балалардың білім алу қажеттіліктерін бағалау қағидаларын бекіту туралы». URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2200026618>

12.Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 6 сәуірдегі № 130 бұйрығы. Қазақстан Республикасы әділет министрлігінде 2020 жылғы 6 сәуірде № 20317 тіркелген. Педагогтердің жүргізуі міндетті құжаттардың тізбесін және олардың нысандарын бекіту туралы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000020317>

13.Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2025 жылғы 29 сәуірдегі № 92 бұйрығы. Қазақстан Республикасы әділет министрлігінде 2025 жылғы 30 сәуірде № 36047 тіркелген. Білім беру ұйымдарындағы психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің жұмыс істеу қағидаларын бекіту туралы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2500036047>

14.Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2025 жылғы 21 мамырдағы № 117 бұйрығы. Мүмкіндігі шектеулі балаларға арнайы психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету стандартын бекіту туралы. URI: <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2500036137>

Негізгі әдебиеттер

1.Бутабаева Л. А., Ноғайбаева Г. А., Исмағұлова С. К., Темірбаева М. Ж., Жүсіп А. Қ. Қазақстан Республикасындағы жалпы білім беретін мектептегі психологиялық-педагогикалық қолдау қызметі мамандарының рөлі // Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдарының жинағы. Жауапты редактор: Е. А. Шумилова. Краснодар, 2022. Б. 314–318

2. Абдуразова П. А., Үсенбай А. У., Алданазарова М. Ш. Инклюзивті білім беруді ілгерілету: ерекше қажеттіліктері бар оқушыларға арналған виртуалды зертханалық симуляциялардың ықпалы мен әлеуеті. 2025-02-26. URI: <https://journals.nauka-nanrk.kz/bulletin-science/article/view/5659>

3. Абдигапбарова А. Б., Сейтмуратов А. Ж., Менлихожаев С. К. Инклюзивті білім беруде математика пәнінен оқушылардың жетістіктерін бағалау критерийлері. 2024-12-26. URI: <https://journals.nauka-nanrk.kz/bulletin-science/article/view/5114>

4. Сенгербекова Б., Осман Ж., Сейтқасымов Г. Инклюзивті білім берудегі дилеммалар: әдебиеттерден алынған сабақтар. 2024-12-26. URI: <https://journals.nauka-nanrk.kz/bulletin-science/article/view/6635>

5. Yersultanova A., Karelkhan N., Azieva G. T., Uaisova M. S., Abdibekova L. M. Инклюзивті сыныпта цифрлық сауаттылықты оқытуға арналған білім беру ресурстары. 2023-06-30. URI: <https://journals.nauka-nanrk.kz/bulletin-science/article/view/5553>

6. Шмидт В. В., Шаболтанова К. Б. Ерекше білім беруге қажеттіліктері бар балаларды инклюзивті білімге енгізуде мектепке дейінгі ұйым мамандарының өзара әрекеттестігі. 2021. URL: <http://localhost:8080/xmlui/handle/123456789/4476>

7. Танабаева Г., Боранбаева А. Интеллектуалды дамуында бұзылыстары бар мектепке дейінгі жастағы балалардың сөздік қорын ертегілер арқылы дамыту тәсілдері. The Bulletin, 411(5), 210–226. 2024. URL: <https://doi.org/10.32014/2024.2518-1467.836>

8. Мусабалинова А. А., Полат Ф. Қазақстандағы инклюзивті мектепке дейінгі білім беруді білім беру саясаты аясында контекстуализациялау // Педагогикалық ғылымдар журналы. 2023. № 1. Б. 32–44. URL: <https://rep.ksu.kz/bitstream/handle/data/15979/пед-32-44.pdf>

9. Мусабалинова А. А., Полат Ф., Жолдасова К. К. Инклюзивті сынып профилі: бағалау құралын мәдени валидациялау және оның мектепке дейінгі білім беру контексіндегі қолданылуы // Абай атындағы ҚазҰПУ Хабаршысы. «Педагогика ғылымдары» сериясы. 2024. № 3(83). URL: <https://bulletin-pedagogy.kaznpu.kz/index.php/ped/article/view/2826/950>

10. Федорова Т. Т., Сафина Д. К. Орта кәсіптік білім беру жағдайында мүмкіндіктері шектеулі адамдарды оқытудың инновациялық формалары («ТИСБИ» мысалында) // Инклюзия в образовании. 2024. Т. 9, № 2 (34). URL: <https://www.tisbi.ru/files/prod/home/nauka/gurnal-inklyuziya-v-obrazovanii/50e5f83a2dfdf68fcc5679caa4e9d951.pdf>

11. Дүйсенбаев А. Қ., Балтымова М. Р. (2016). *Логопедия негіздері: оқу құралы*. Алматы: (баспа атауы көрсетілмеген) neb.arsu.kz. (Сөйлеу бұзылыстарының түрлері мен коррекциялық жұмыстың негіздерін қамтитын қазақ тіліндегі оқу құралы.)

12. Оразаева Г. С. (2022). *Организация и содержание логопедической работы в разных типах образовательных организаций для детей в Республике Казахстан: учебное пособие*. Алматы: Альманахъ, 2022. – 52 б. [kstounb.kz](http://kstounb.kz/kstounb.kz). (Қазақстандағы әртүрлі ұйымдарда логопедиялық

қызметті ұйымдастыру және мазмұны туралы орыс тілінде заманауи әдістемелік нұсқау.)

13 Ибатова Г. Б., Коржова Г. М. (2020). *Дамуында түрлі ауытқулары бар балалардың сөйлеу тілі дамуының ерекшеліктері*: оқу құралы. Алматы: Альманахъ, 2020. – 49 б. (Әртүрлі даму ауытқулары (тірек-қимыл, есту, т.б.) бар балалардың сөйлеу дамуын сипаттап, логопедиялық жұмыстың ерекшеліктерін баяндайтын қазақ тіліндегі оқу құралы.)

14. Дүйсенбаева А. Қ., Балтымова М. Р. (2015). *Арнайы педагогика*: оқу құралы. Алматы, 2015. (Дефектология негіздерін қамтитын, оның ішінде сөйлеу бұзылыстары бар балалармен жұмыс бойынша жалпы мәлімет беретін қазақ тіліндегі басылым.)

15. Есенғұлова М. Н. (2019). *Мүмкіндігі шектеулі балалардың психологиялық-педагогикалық диагностикасы*: оқу-әдістемелік құрал. Ақтөбе, 2019. (Даму мүмкіндігі шектеулі, оның ішінде сөйлеу тілі бұзылған балаларды кешенді бағалау әдістемелеріне арналған қазақ тіліндегі ресурс.)

16. Рсалдинова А. К., Әбдуәлі С. Қ. (2022). *Сөйлеу тілі зақымдалған балаларды инклюзивті білім беруде логопедиялық қолдау*. – Абай ат. ҚазҰПУ Хабаршысы, 3(70), 2022, 24– thirty б. bulletin-special-pedagogy-kaznpu.kzbulletin-special-pedagogy-kaznpu.kz.

17. Сәбденова Б. А., Бекібаева Ә. Р. (2024). *Сөйлеу тілі жалпы дамымаған балалардың байланыстырып сөйлеу тілінің жай-күйі*. – Абай ат. ҚазҰПУ Хабаршысы (Арнайы педагогика сериясы), 1(76), 2024, 59–67 б. bulletin-special-pedagogy-kaznpu.kzbulletin-special-pedagogy-kaznpu.kz.

18. Каргин С. Т. және т.б. (2016). *Логопедке арналған альбом*: практикалық пособие. Алматы, 2016. (Дыбыс түзетуге арналған тапсырмалар мен көрнекі материалдар жинағын ұсынатын логопедтерге арналған практикалық альбом.) neb.arsu.kzneb.arsu.kz

19. Филичева Т. Б., Чевелева Н. А., Чиркина Г. В. (ред.) (2011). *Логопедия*: оқулық – қазақ бөлімдері үшін аударма. Алматы: Қазақ университеті, 2011. (Орыс тіліндегі классикалық «Логопедия» оқулығының қазақ бөліміне бейімделген басылымы, сөйлеу патологияларын жан-жақты қамтитын негіздемелік еңбек.) neb.arsu.kz

20. Дербісалова Г. С. (2019). *Логопедия бойынша арнаулы курс*: оқу құралы. Қарағанды: ҚарМУ баспасы, 2019. (Мектепке дейінгі және бастауыш жастағы балалардың сөйлеу патологиялары бойынша арнайы курс материалдары.)

Қосымша әдебиеттер

21. Білім берудің барлық деңгейінде (балабақша-мектеп-колледж-жоо) сабақтастық және инклюзивтілік қағидаттарын іске асыру бойынша әдістемелік ұсынымдар. Астана: Ы. Алтынсарин атындағы ҰАО, 2024. – 192 б. URI: <https://uba.edu.kz/storage/app/media/INKL%20%20RS%20%20RS%20%20RS%20%2029.03.2024.pdf>

22. Шатских А. А. Инклюзивті білім беру: барлық білім алушылар үшін тең мүмкіндіктерді қамтамасыз етудегі қиындықтар. 2024-02-23. URI:

<https://repo.kspi.kz/handle/123456789/7757>

23. Заречнева О. И., Михайличенко И. А. Инклюзия = Қазіргі заманғы білім бе? 2023-02-17. URI: <https://repo.kspi.kz/handle/123456789/6479>

24. Оспанова А. М., Кантарбаева Д. Е. Тірек-қимыл аппараты бұзылған оқушыларды инклюзивті білім беру жағдайында психологиялық-педагогикалық қолдау жүйесі. 2024-02-23. URI: <https://repo.kspi.kz/handle/123456789/7732>

25. Гаджиева Л. В., Павлюченко В. И. Жалпы білім беретін мектепте ерекше білім беруді қажет ететін оқушыларды оқытуды дараландырудың формасы ретінде информатика және математика пәндерінен жұмыс парақтары. 2024-02-23. URI: <https://repo.kspi.kz/handle/123456789/7662>

26. Фоменко А. С. Инклюзивті білім беру педагогтерінің кәсіби құзыреттерін қалыптастыру. 2024-02-23. URI: <https://repo.kspi.kz/handle/123456789/7753>

27. Абдуразова П. А., Үсенбай А. У., Алданазарова М. Ш. Инклюзивті білім беруді ілгерілету: ерекше қажеттіліктері бар оқушыларға арналған виртуалды зертханалық симуляциялардың ықпалы мен әлеуеті. 2025-02-26. URI: <https://journals.nauka-nanrk.kz/bulletin-science/article/view/5659>

28. Bishop, D. V. M., Snowling, M. J., Thompson, P. A., Greenhalgh, T., & CATALISE Consortium (2016). *CATALISE: A Multinational and Multidisciplinary Delphi Consensus Study. Identifying Language Impairments in Children*. PLOS ONE, 11(7). DOI: 10.1371/journal.pone.0158753

29. Paul, R., Norbury, C., & Gosse, C. (2017). *Language Disorders from Infancy Through Adolescence: Listening, Speaking, Reading, Writing, and Communicating* (5th ed.). Elsevier (Mosby), St. Louis
<https://shop.elsevier.com/books/language-disorders-from-infancy-through-adolescence/paul/978-0-323-44234-3>

30. Bishop, D. V. M., Snowling, M. J., Thompson, P. A., Greenhalgh, T., & CATALISE Consortium (2017). *Phase 2 of CATALISE: A Multinational and Multidisciplinary Delphi Consensus Study of Terminology for Language Development Problems*. Journal of Child Psychology and Psychiatry, 58(10), 1068–1080. DOI: 10.1111/jcpp.12721

31. Beukelman, D. R., & Mirenda, P. (2020). *Augmentative & Alternative Communication: Supporting Children and Adults with Complex Communication Needs* (5th ed.).
https://brookespublishing.com/wp-content/uploads/2020/05/BeukelmanExcerpt0506-1.pdf?srsId=AfmBOopvDJSXmTqcoeq1J86YyymvfAPDD65W-g7AIFQ4NKHZYQKIE_Ix

32. Pennington, L., Parker, N. K., Kelly, H., & Miller, N. (2016). *Speech therapy for children with dysarthria acquired before three years of age*. Cochrane Database of Systematic Reviews, 2016(7), CD006937. DOI: 10.1002/14651858.CD006937.pub3